

KUTSAL VE ÜÇAYLAR'IN KUTSİYETİ

ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Sahip olduğumuz değerlerimiz arasında önemli bir yer işgal eden değerlerden birisi “kutsiyet/kutsal kabuleme” inancıdır. Kutsal sayma, kutsallık arama anlamına gelen “*takdis*” inancı, insanoğlunun daima sahip olduğu, hiçbir zaman ondan uzak kalamadığı bir düşünce, hatta ondan da öte benimseyip içtenlikle kabullendiği bir inançtır

Bu makalemizde “kutsal Kabul etme” ninin mahiyeti ve bir örnek olarak da “*Üçayların kutsallığı*” üzerinde durmak istiyoruz.

Kutsal'ın mâhiyeti:

Kutsal (Arap. Kudsî, ing.Sacred) kelimesi lügat îtibariyle “*temiz, her türlü eksiklik ve noksanlıklardan uzak, yüce mübârek, aziz, saygıdeğer*” anlamlarına gelen dînî bir terimdir. Felsefî anlamda kutsal, “*Değişmez, dokunulmaz, tartışılmaz, ulu, kutlu sayılan...*” demek olup, “*metafizik dünya görüşünün temel terimlerindedir. Değişmezliği, dokunulmazlığı, kesinliği, sonsuzluğu, tamlığı, evrenselliği dile getirir.*”²

Bir şeyin kutsal olduğu iki şekilde bilinir:

a) Ya Allah ve O'nun Peygamber'i tarafından kutsal olduğu bildirilmiştir. Yani o şeyin kutsal olduğu dînîdir.

b) Ya da Takdise konu olan şeylerin, üzerinde bulundurduğu bir takım niteliklerden dolayı insanların onlara kutsallık **izâfe etmeleri** şeklinde olur. Yani o şeyin kutsal olduğu insânîdir.

Görüldüğü gibi birincide “**değer yükleyen**”, Allah, ikincide ise insandır. İslâm'a göre de bir şeyin kudsiyeti, Kur'an ve Sahih Sünnetle bilinir, yani değer yüklenmesi, kutsalın belirlenmesi ilâhîdir. İnsanların değer yüklemesiyle kudsiyet

1 İbn Manzur, *Lisânu'l-Arab*, Beyrut,1969, VI,168-169

2 Hançerlioğlu, Orhan., *Felsefe Sözlüğü*,İstanbul, 1975, s.189

kazanan şeyler eğer, Kur'an ve Sünnetle belirlenen esaslara uyuyorsa (tevhid inancına aykırılık içermemesi gibi) meşrû kabul edilmiştir.

Kur'an'da Allah kendisini “**Kuddûs**” olarak nitelerken (Haşr,24), vahiy meleği Cebrâil'den de “**Rûhu'l-Kadüs**” /Kutsal diye söz eder. Kur'an, ayrıca bazı zaman, mekan, insan ve amellerden “**mübârek³, muharrem⁴, haram⁵, istifâ⁶, hayr⁷ ve fazl⁸**” gibi kavramlar kullanarak bahseder. Böylece onların seçilmişliklerine, mânevî temizliklerine ve Allah'a nispetlerine dikkat çeker. Hadislerde de **Mukaddes** kavramı, Kur'andaki kullanıma benzer şekilde Allah'ın bir isim ve sıfatı olarak geçmektedir.⁹

“**İnanç**” kavramında mücerred olarak “*benimseme, kabullenme, içtenlikle bir hissetme, onu kendine ait kılma*” hali söz konusu olduğu için, kişinin sahip olduğu bir inanç ögesini kutsaması, ona metafizik bir anlam yüklemesi, onda öyle bir ruh hali meydana getirmektedir ki, artık o, kutsal bildiği şeyler uğruna her şeyini fedâ etmeye hazırdır. Ve bunu bir ibâdet aşkı ve heyecanı içinde seve seve yapar.

Biz bu makâlemizde halkımızın kutsal bildiği ve en derin saygı ve hürmet duygularını arzettiği “*Üç ayların kutsiyeti*” üzerinde bilimsel anlamda durmak istiyoruz.

Üç ayların kutsiyeti:

3 En'am, 55, 92; Enbiya,50;Sâd,29

4 Bakara,85;İbrahim,37

5 Nahl,116;Bakara,144,149,150,191,194,196..., diğer surelerdeki ayetleri görmek için bkz. **El-Mu'cemü'l-Müfehres li Elfâzi'l-kuran**, “kds” mad.

6 Bakara,132, Âli İmran,33, Neml,59, Sâffât,153

7 Bakara,54, ..., diğer surelerdeki ayetleri görmek için bkz. **El-Mu'cemü'l-Müfehres li Elfâzi'l-Kuran**, “hyr” mad.

8 Bakara 105, ..., diğer surelerdeki ayetleri görmek için bkz. **El-Mu'cemü'l-Müfehres li Elfâzi'l-kuran**, “fadl” mad.

9 Kutluay,İ., Sünnette Kutsal,İst., 2010, s.28-29

Üç aylar, Arabî aylardan peşpeşe gelen **Receb**, **Şaban** ve **Ramazan** aylarıdır. Bu aylara izâfe edilen kutsallık, dînî kaynaklı bir kutsiyettir. Ancak bunun yanında hakkında ne Kur'an'da ne de Sünnet'te herhangi bir açıklama bulunmayan konularda da kutsallık izâfe edilmiş, hatta onlara dînî bir veche verilerek aşırılığa dahi gidilmiştir.

İslam'dan Önce Receb Ayının Kutsiyeti :

Receb ayının kutsallığının İslâmiyetten önce de var olduğunu biliyoruz. İslâmiyetten sonra ise, bu kutsiyet devam İslâm'ın koyduğu genel ilkeler istikametinde devam etmiştir. Kısaca görelim:

Câhiliyye Arapları, senenin aylarını iki kısma ayırmışlardı: Birincisi: *Eşhuru'l-İ'tiyâdiyye*= Normal aylar olup bunlar sekiz tanedir. Bu aylarda savaşıyorlar, birbirleriyle mücâdele ediyorlardı. ikinci kısım ise, ilahlarına tahsis ettikleri ve mukaddes tanıdıkları *Eşhuru'l-hurum*= Haram aylar dedikleri dört aydır. Haram ayların üçü peşpeşe gelir; bunlar: **Zilkâde**, **Zilhicce** ve **Muharrem**'dir. Diğeri tek başına gelir ki o da **Receb**'tir.¹⁰ Bu ayların kutsallığı incelendiğinde, onun iki sebepten dolayı olduğu görülmektedir:

Biri dînî sebeptir¹¹ ki bunlar: **Zi'l-kâde**, **Zi'l-hicce** ve **Muharrem** ayları, hac menâsikini edâ etmek; **Receb** ayının kutsiyeti ise, yarımadanın en uzak bölgelerinden gelen Arapların bu ayda **Umre** yapmaları içindir. Niçin yılın diğer aylarında değil de **Receb** ayında, şeklindeki bir soruya karşı da şöyle cevap verilmektedir: **Mekke**'ye yakın bölgede yaşayan **Mudar** kabileleriyle **Rabîa** kabileleri arasında ancak bu ayda antlaşma-ateşkes- olduğu için, sadece bu ayda **Mekke**'ye ulaşmak mümkün olabilmektedir.¹² İkincisi ise, ekonomik sebeplerdir.

Bu mevsimde sekiz ay boyunca devam eden mücâdele ortamı yerini sulh ve sükûna terkeder, ekonomik ve ticârî hayat canlanır. Bu aylarda ise savaşmak, taşkınlık yapmak bu ayların hürmetini zedeleyecek davranış içine girmek câiz

10 Cevat Ali, el-Mufasssal fi Târîhi'l-Arab Kable'l-İslâm, Beyrut, 1971, birinci baskı VIII,471-472

11" Cevat Ali, a.g.e., VIII,484

12" Cevat Ali, a.g.e., VIII,477-478

değildir. Bu aylarda bölgeye istikrar gelir, düşmanların saldırılarından, ani baskınlarından emniyet içinde olunur.¹³

Konuyu uzun uzun tahlil eden Cevat Ali, konunun ekonomik boyutunu öne çıkararak şu değerlendirmede bulunur: Bu ayların haram aylar olarak nitelenmesi, bâdiyede içinde yaşadıkları hayatın getirdiği zarûretlerin bir neticesidir. Zira onlar bâdiyede fakirlik ve geçim darlığı içinde yaşıyorlar, otlak, su, kabilelerin geçiş hakkı, yağma ve talan gibi sebeplerden dolayı birbirleriyle yarışıyorlar, mücâdele ediyorlardı. Hayatın bu şiddeti, onların istirahat edip rahatlayacakları, onda geçimleri için rızık toplayacakları, diyet borçları, alışverişle ilgili problemlerini tasfiye edecekleri bir boş zamanı zorunlu kılıyordu ki, bu boşluk da onlar için *eşhuru'l-hurum*= haram aylar idi.¹⁴ Cevat Ali, konuyu tartışarak bu görüşün ulemâdan nakledilen meşhur görüş olduğunu ve bunun da Kureyş'in uygulamaları dikkate alınarak ifâde edildiğini, yoksa daha uzak kabilelerin bu konudaki uygulamalarının farklı olduğunu, hatta –sayıları az da olsa- haram ayların dört değil, sekiz; helal ayların ise dört olduğu görüşüne sahip olanların bulunduğunu nakleder.¹⁵

Bu genel değerlendirmeden sonra, hicrî kamerî takvime göre, yılın yedinci ayı olan **Receb** ayının, İslâm'dan önceki kudsiyeti ile ilgili uygulamalara bakıldığında kaynaklarda genel olarak şu bilgilere rastlanmaktadır:

a) Câhiliyye döneminde Araplar, ilahlarına yakın olmak maksadıyla âdet olarak **Receb** ayının ilk on gününde putlarına bir koyun kurban ederler, kanını da putun başına sürerlerdi.“ **Atîre** ” veya “ **itr** ” adı verilen bu kurbanı **Receb** ayında kesilmesinden dolayı “**Recebiyye**”¹⁶ de denirdi. Bu alışılmış uygulama yanında **atîre kubanı** adak olarak da kesilirdi.

13 Âlûsî, Bülûğu'l-Erab fî Ma'rifeti Ahvâli'l-Arab (thk. Muhammed Behçet el-Eserî), Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut, III,79

14° Cevat Ali, a.g.e.,VIII,471-472

15° Cevat Ali, a.g.e., VIII,472-474

16° Cevat Ali, a.g.e., VIII,484

Özellikle sürülerinin çoğalmasıyla ilgili dilekleri yerine geldiğinde **Receb** ayında bir kurban kesmeyi adarları. Bir de Câhiliye döneminde kesilmesi âdet olan “**Ferâ**” kurbanı vardı ki, deve veya koyunun doğurduğu ilk yavru olup, annenin bereketli olması ve neslinin çoğalması için putlara kurban edilirdi.¹⁷ Bu kurban şekli, Câhiliyye Araplarında Ulûhiyete takdim edilen belirli bir vergi mahiyetini arzeden yegâne kurban olup, ilk doğanların kurban edilmesinden ibarettir.¹⁸

b) **Receb** ayı haram aylardandı. Savaşların sürekli olarak devam ettiği, saldırganlıkların yürürlükte olduğu, insanların kendi keyfî istekleri, kinleri ve asabiyetleri peşinde sürüklendikleri bir ortamda, haram ayların gelişyle her şey, onlara duyulan saygı ve hürmet sâyesinde güllük gülistanlık oluyordu. Tüm insanlar, kapsamlı bir barış ortamına giriyordu.”¹⁹ Bu dört haram ay, **Hz.İbrâhim (a.s)** ve **Hz.İsmâil (a.s)** zamanından beri, onların şeriatlerinin bir hükmü olarak biliniyordu.²⁰

c) Câhiliyye devrinde Kureyşliler’in, **Recebü’l-Esam** ve **Şehr-i Mudar** dedikleri ve putların ziyaretine gidip, atîre kurbanı kestikleri Receb ayında, oruç tuttıkları bilinmektedir.²¹

İslam’dan Sonra Receb Ayının Kutsiyeti :

Receb ayının kutsiyeti İslâm’dan sonra da devam etmiştir. Ancak bu dönemdeki kutsiyette, Câhiliyye dönemiyle ilgili, **Tevhid inancına zıd düşen ne varsa hepsi reddedilmiş**, İslâmî bir veche içinde değer verilmiştir. Receb ayının faziletini anlatan pek çok hadis bulunmaktadır. Bu hadisler hakkında hadis münekkidlerince zayıftan uydurmaya varıncaya kadar farklı değerlendirmeler yapılmıştır. **Fezâil** konusunda **Zayıf** hadisle de amel edilebileceği hükmünden hareketle bazı rivayetleri naklediyoruz:

17 Ünal, Halit., DİA, Atîre mad. IV, 79

18 Ateş, A. Osman., İslâm’a Göre Câhiliye ve Ehl-i Kitap Örf ve Âdetleri, İstanbul, 1996, s. 218

19 İzzet Derveze, Asru’n-Nebî, Dimaşk, 1365/1946, s. 181-182

20 Râzî, Mefâtihu’l-gayb, XVI, 56-57 (Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Tahran, tsz)

21 Ateş, A. Osman, a.g.e., s. 110

Enes b. Mâlik'ten rivâyet edildiğine göre, Rasûlüllah'a (s.a.v.) Receb ayına Receb ismi verilmesi sorulunca şöyle buyurmuştur:

“Çünkü onda Ramazan ve Şâban ayı için (hazırlık olarak) çok hayır yapılır.”²²

Yine Enes b. Mâlik'ten rivâyet edildiğine göre Receb ayı girdiği zaman Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle dua ederdi:

“Allah'ım bize Receb ve Şâban ayını mübârek kıl ve yine bize Ramazan ayını da mübârek kıl.”²³ Başka bir rivâyette:

“Allah'ım bize receb ve Şâban ayını mübârek kıl ve bizi Ramazan ayına ulaştır.”²⁴ demiştir.

“Cennette Receb adı verilen bir nehir vardır. Bu nehrin suyu süttten beyaz, baldan tatlıdır. Kim Receb ayından bir gün oruç tutarsa, Allah o nehirden ona içirir.”²⁵

Halk arasında yaygın olan “üç aylar” anlayışının kaynağı olabilecek hadislerden birisi de şudur:

رجب شهرالله وشعبان شهري ورمضان شهر أمتي

“Receb Allah'ın ayı, şâban benim ayım, ramazan da ümmetimin ayıdır”²⁶

22 Hallâl, Ebû Muhammed el-Hasen, *Fezâilu şehri receb*, s.60.

23 Ahmed b. Hanbel, I, 259; Bezzâr, *el-Müsned*, XIII, 117; Beyhakî, *Şuabü'l-iman*, V, 348,

24 Beyhakî, *Şuabü'l-iman*, V, 348, (Hadis no: 3534).

25 Hallâl, *Fezâilu şehri receb*, s. 61; Beyhakî, *Fezâilü'l-evkât*, s. 90- 91; Receb ayı ile ilgili diğer rivâyetler için ayrıca bk. Beyhakî, *Fezâilü'l-evkât*, s. 77- 110.

26 Suyûtî, *el-Câmiu's-sagîr*, II, 22; Elbânî, *Zaîfu “el-Câmiu's-Sagîr”*, I, 455; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 275, (Hadis no: 3276); Aliyyü'l-Kârî, *el-Esrârul-merfûa*, s. 460.

Bu cümle, İbnü'l-Cevzî'nin (597/1201) *Mevzûât*' isimli kitabında yer alır. O, bu hadisin '**mevzu**'/uydurma olduğunu belirtmiştir. Senetteki el-Kisâî tanınmayan bir kişidir. en-Nakkaş ise hadis uydurmakla itham edilmiştir.³⁷

İslam'dan Önce Şaban ayının kutsiyeti :

el-Mufassal fî Târîhi'l-Arab Kable'l-İslâm isimli esrinde Cevat Ali, bu konuda şu değerlendirmede bulunur: “Ahbâr ve Hadis kitaplarında Câhiliye Araplarının Şaban ve Ramazan aylarını, tıpkı haram aylarda/eşhuru hurum (yani Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep) olduğu gibi tazim ettiklerini buluyoruz. Bana göre bunun sebebi, Bu iki ayda **Nesî** uygulamasında (ayların yerlerini değiştirmede) bulunmalarıdır. Bir başka sebep, Kureyş'in bu iki ayı kutsal ve hürmete layık bilmeleridir.”²⁷

İslam'dan Sonra Şaban Ayının Kutsiyeti

Peygamberimiz Ramazan ayının müjdecisi olan Şaban ayına ayrı bir önem verirler, diğer aylara göre bu ayda daha çok ibadet ve taatte bulunurlardı. Recep ayı geldiği zaman da “*Allahım, Receb ve Şaban (ayını) bize mübarek ve bereketli kıl*” buyururdu.²⁸

Peygamberimizin **Şaban** ayına gösterdiği bu hürmetin bir sebebi de devamında gelecek olan **Kur'ân ayı** olan **Ramazan**'dan dolayı idi. Hz. Enes'in rivayetine göre, Peygamberimizden sorarlar:

“*Ya Rasulallah, Ramazan'dan başka en faziletli oruç ayı hangi aydadır?*”

Bu soruya Peygamberimiz (s.a.v): “*Ramazan'ı tazim için (Ramazan hürmetine) Şâban' da tutulan oruçtur*” cevabını verirler.²⁹

²⁷ Cevat Ali, a.g.e.,VIII,485

²⁸ Müsned,I,259

²⁹ Tirmizi, Zekât, 28.

Buhârî'nin Hz. Aişe(r.a)'den yaptığı rivâyette **فإنه كان يصوم شعبان كله** "O, Şa'ban ayının tamamında oruç tutuyordu"³⁰ ifadesiyle Peygamberimizin Şaban ayının tamamında nâfile oruç tuttuğu anlatılmaktadır.

İslam'dan Önce Ramazan ayının kutsiyeti :

Ramazan ayı için de İslam'dan önce Kureş'in saygı duyup, onu tazim ettiğini tarihi kaynaklar haber vermektedir.³¹

İslam'dan Sonra Ramazan ayının kutsiyeti :

İslam'dan Sonra Ramazan ayının kutsiyeti, bizzat Kur'an-ı Kerim'in bu ayda nazil olmaya başlamasıyla olmuştur.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

“Ramazan ayı ki onda Kur'an insanlara yol gösterici, doğruyu yanlıştan ayırdedici belgeler olarak indirildi.”³²

Bu ayda Müslümanlara oruç farz kılınmıştır. Efendimizin pek çok hadislerinde Ramazan ayının ve orucun fazileti, oruç ibadetinin eda şekli ve ilgili pek çok hüküm haber verilmiştir.

Üç aylarda oruç tutmak

Receb-Şaban ve Ramazan ayları Üçaylar olarak bilinmektedir. Bu ayların kutsiyetine inanarak, **Receb** ve **Şaban** aylarında nâfile olarak, **Ramazan** ayında da farz olarak üç ayların tamamının oruç tutulması hakkında, özellikle ülkemizde yaygın bir inanç vardır. Ramazan ayında oruç tutmak farz; diğer iki ayda ise nâfile olarak oruç tutulmasında bir sakınca yoktur, ancak **“bu peygamberimizin sünnetidir”** şeklinde olursa, bu tür bir inanç yanlıştır. Zira peygamberimiz (s.a.v) Receb ayında nâfile olarak oruç tutmuştur ama tamamını değil. Abdullah İbn Abbas'ın şöyle dediği nakledilmiştir:

³⁰ Buhârî,Savm, 52

³¹ Cevat Ali, a.g.e.,VIII,485

³² Bakara,185

“Rasûlüllah (s.a.v.), (receb ayında) oruç tutmaya başladığında biz, “artık orucu bırakmayacak; oruç tutmadığında da artık hiç oruç tutmayacak” derdik.”³³

Hz.Âişe annemizin şu rivayeti dikkat çekicidir:

“Rasûlüllah (s.a.v) o derece oruç (nâfile) tutardı ki biz: Bu artık orucu bırakmaz, derdik. (Bazen de) orucu öyle terkederdi ki: Artık bu oruç tutmaz, derdik. Ben Rasûlüllah (s.a.v) in Ramazan'dan başka hiç bir ay'ı kâmilen oruçla geçirdiğini görmedim. Şaban ayı kadar hiç bir ayda çok oruç tuttuğunu da görmedim.”³⁴

Bir başka rivayeti şöyledir:

“Peygamber (s.a.v) o kadar çok oruç tutardı ki biz: Artık hep oruç tutacak derdik. (Bazen) orucu o kadar bırakırdı ki: Artık hiç tutmayacak, derdik. Ben onun hiç bir ayda Şaban ayındakinden daha çok oruç tuttuğunu görmedim. Şaban ayını bütün tutardı. Onda orucu pek az bırakırdı.”³⁵

İbnu'l-Kayyim el Cevziyye şu tespitte bulunur:

“Efendimiz (s.a.v) bazılarının yaptığı gibi peş peşe üç aylar orucu tutmamıştır. Tam olarak Receb ayında hiç tutmamıştır. Peygamberimizin iki ay Peş peşe tuttıkları oruç, Şaban ve ramazan ayına mahsustur. Tirmizi'nin **Hasen Hadis** diye nitelediği şu rivâyet bunu ifade etmektedir:

Ümmü Seleme (r.a)'dan nakledilmiştir; dedi ki:

“ Rasûlüllah(ın Ramazan ve Şaban ayları hariç iki ay peş peşe oruç tuttuğunu görmedim.”³⁶

33 Müslim, Sıyâm, 179; Ebû Dâvûd, Savm, 56

34 Müslim, Sıyâm, 175

35 Müslim, Sıyâm, 176

36" Tirmizi, Savm, 36

Değerlendirme:

Hadis kaynakları incelendiğinde Hz.Peygamber(s.a.v)'in, her mümine farz olan **Ramazan** orucunun dışında **Şaban** ayının çoğunu hatta tamamını oruçla geçirdiği bilinmektedir.³⁷ Ancak **Receb** ayını tam olarak oruçla geçirdiği konusu ihtilaflıdır. Kaynaklarda, **Receb** ayına mahsus olmak üzere oruç tutulmasını tavsiye eden pek çok hadis zikredilmiştir. Ne var ki Bazı kitaplarda ve halk arasında çok yaygın hale gelmiş bulunan ve **Receb** ayının faziletinden söz eden, ya da bu aydaki amellere özel değer atfeden bu nevi hadislerin **mevzû (uydurma)** olduğu tespit edilmiş, büyük bir kısmı da hadis bilginlerince “**zayıf**” olarak nitelendirilmiştir.³⁸

Sonuç olarak, Hz.Peygamberin (s.a.v) sünnet-i seniyyesini yaşamaya gayret ederken, neyin sünnet olup olmadığını bilerek bu bilinç içinde olmaya azamî gayret gösterilmelidir. Receb ve Şaban ayları, rahmet ayı olan Ramazanı karşılayan aylar olup Ramazan ayının müjdecisidir. Dinimizde ayrı bir değeri olan üç ayların, kişide insanî özelliklerin olgunlaşmasında ve iradenin kontrol altına alınmasında rolü büyüktür. **Receb** ve **Şaban** aylarının feyzinden ve rahmetinden nâfile oruç tutarak istifade etmenin yolunu arayan bir kimse, bu iki ayın tamamını nâfile olarak oruçlu geçirebilir, bunda mahzur yoktur; ancak bu peygamberimizin sünneti değildir. Yukarıda anlatıldığı üzere, Peygamberimizin sünneti: Receb ayında oruç tutmuştur ama tamamını değil. Şaban ayına gelince onun tamamında nâfile olarak oruç tutmuşlardır. Eğer bir kimse, **Receb** ve **Şaban** ayının tamamında **Nâfile** oruç tutmak suretiyle vücudu yıpranacak, kendisini zayıf hissedecek duruma gelir de, asıl oruç tutması kendisine **Farz** olan **Ramazan** ayında, oruç tutmayı zorlanarak yerine getirecek duruma düşerse,

37 Buhârî, *Savm*, 52-53

38 Beşer, Fâruk., *İslâm'da İnanç İbâdet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, IV, 395, “Üçaylar” mad.

böyle kimselerin **Receb** ve **Şaban** aylarını tamamen oruçlu geçirmeleri uygun karşılanmamış, **Mekruh** addedilmiştir.

Vallahu A'lemu bi's-sevab/ En doğrusunu Allah bilir.